

niet-professionele milieu te laten neersabelen. Zoiets richt heel wat schade aan en kwetst nodeloos.

Etcetera: *Is het niet een evenwichtsoefening? Hoeveel verwachting moet je scheppen om ook de receptie juist in te schatten? Bijvoorbeeld: Mammelies was aangekondigd als een buurtproject. Je gaat ernaar kijken als naar een project van en over de buurt. Achteraf blijkt dat het eigenlijk om een specifiek soort buurthuizen gaat, met sociaal achtergestelde mensen. Volgens mij krijg je dan een ander verhaal. En het is spijtig als je dat niet op voorhand weet. Het gaat niet alleen over de tegenstelling amateur / niet-amateur, maar wél om de verwachtingen juist in te schatten.*

Vervaecke: Haal je nu geen twee dingen door elkaar? Neem nu het verhaal van Hush Hush Hush. Marc Goossens wilde het verhaal graag stilhouden toen hij eraan begon. Vijf jaar geleden was dat mogelijk. Nu zijn ze te bekend om hen te beschermen en natuurlijk worden zij neergesabeld wanneer die professionele kritiek vindt dat het niet goed is. De manier waarop is nog iets anders natuurlijk. Maar als je zegt: zo'n buurtproject is niet bedoeld om bekeken te worden door de professionele scène, waarom zou je er dan allerlei communiqués over verspreiden?

Verstappen: Als je niet wilt dat er iemand komt kijken, communiceer je het gewoon niet. Twintig percent van onze projecten wordt niet bekend gemaakt omdat we vinden dat het niet klaar is. De *Goesting*-reeks hebben we dan weer wel bewust op de agenda gezet. Het schrijft zich in in de werking van een festival, van een kunstencentrum, je geeft er een sein mee aan 'het veld'. Dat moet weten dat je zoiets doet. En toch moet je tegelijk steeds zoeken naar een manier om niet afgeschreven te worden wanneer er iets misgaat.

Minne: In het begin hebben we projecten als die van Wanson en Dito'Dito willen beschermen, zoals Marc zei over Hush Hush Hush, maar dan kregen we de kritiek dat niemand ervan wist! We hebben die projecten misschien een beetje overbeschermd, maar we konden ze niet zomaar op de tafel gooien.

Eric Corijn: Critici zijn belangrijke sluiswachters. Maar de media zijn verkleuterd: de criteria zijn simpeler geworden, terwijl de samenleving complexer geworden is. Ik vind dat programmatoren die met dergelijke ongenueanceerde kritiek te maken hebben, een recht van antwoord moeten eisen. Je moet een polemieek aangaan, niet over het oordeel van die critici maar over hun kritisch apparaat. Het probleem ligt volgens mij in de beoordeling van de rol van het esthetische en de kunsten in de samenleving. Een deel van de bevolking blijft niet-gedocumenteerd, hoewel het een wezenlijk deel van onze diverse samenleving is. Daarom is ook de definitie van cultuur op dit ogenblik totaal ongelijkmatig geconstrueerd.

Goossens: Het negeren van 98% van de bevolking is een duidelijk maatschappelijk statement, je richten tot net iets meer dan 2% is dat evenzeer. Wij zijn sluiswachters: wij beslissen welke kunst doorgegeven wordt naar het publiek. Toen wij begonnen, ontbrak het bovendien aan positieve beeldvorming die tegen de succesvolle expliciete beeldvorming van het Vlaams Blok kon opbotsen: de culturele sector vond heel lang dat het niet nodig was om te communiceren met de massa. Maar als je wilt dat een bepaalde bevolkingsgroep aansluit bij een bepaald segment van de cultuur, dan moet je respect hebben voor die bevolkingsgroep. De eenvoudigste manier om dat te doen, is zorgen dat mensen uit die bevolkingsgroep een voorbeeldfunctie hebben. Nu, net dat is bedroevend: in de 120 culturele centra werkt geen enkele allochtoon op stafniveau.

Corijn: Inderdaad, maar het gaat eigenlijk nog veel verder. In de programma's die de massa op televisie bekijkt, is de verhouding nog veel erger. Die programma's hebben de smaak van kleinstedelijke burgerlijkheid. En de kritiek houdt dit voor een groot stuk in stand, omdat ze geen kritisch apparaat heeft om 'andere' dingen te beoordelen. De intellectuelen die de standaarden zetten voor het kritisch apparaat zijn te middelmatig, gaan zelf uit van kleinburgerlijke criteria, hebben zelf geen kosmopolitische uitgangspunten en zijn niet mee met de mondialisering.

Métissage

Etcetera: *Maar in de media en het theater zijn er toch wel 'kosmopolitische' tendensen. Zou je zelfs niet eerder kunnen zeggen dat het gevaar dreigt dat ze zo gefixeerd worden op dat 'anders-zijn' dat het een exotisch pronkstuk wordt?*

Corijn: Ik denk niet dat dat gebeurt. Als je de belichaming van het Marokkaanse dagelijkse leven, *the structure of feeling*, artistiek zou willen uitdrukken, dan zou 'dans' niet meteen als middel daartoe uit die cultuur naar voren komen. Het feit dat bijvoorbeeld Hush Hush Hush dat wel doet, is op zich een 'métissage'. Hush Hush Hush is niet 'anders', het is door zijn vorm zelfs extreem on-Marokkaans. Het gaat gewoon om mensen die hier al heel lang wonen en toevallig voorouders uit een andere cultuur hebben.

Pitstop (Theater Antigone met ocmw Wijkontwikkeling Venning-Veemarkt i.s.m. Polydans Compagnie, Kanaal 127 en VTI Kortrijk) FOTO: BART VAN DEN DRIESSE

